

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelju v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, nopolnani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

20. september!

Venti settembre! 20. september! Ta glas doni sedaj po vsej Italiji. Kako različna so pač čutila, katera vzbuja! Podlim nevernikom užiga neskončno veselje v strastnih srech; vrlim sinovom sv. cerkve pa kliče pretužne dogodke v spomin.

Venti settembre! Jutri bo minolo 25 let, odkar se je zvršilo nečuvveno zločinstvo: rimski papež so bili namreč svoje posvetne vlade oropani. Od leta 1830. sem so začeli laški prekucuhi napadati dežele sv. očeta, katere so bile njihova last po božjem, naravnem in narodnem pravu. Peklenske sile so dvignile proti namestniku Kristusovemu na zemlji vso svojo grozovitost. Gorjé, bile so zmagosne! Papež so zgubili mesto za mestom, okraj za okrajem; kakor kruti lev svoj plen, tako so razčesali neverniki papežovo državo. Dne 20. septembra 1870. l. pala je zadnja trdnjava — Rim sam. Laški general Rafael Kadorna prihruje z razdivjanimi četami pred Rim. Začne gromovito streljati na mesto in obzidje, jame razdirati, pustošiti, moriti. Slavni Pij IX. se ne morejo več braniti; na Angeljskem gradu dajo razobesiti belo zastavo in se udajo; Rim je pal. Spomin na oni črni dan hočejo s pretiranimi svečanostmi praznovati brezsrčni papeževi nasprotniki. Mesto, da bi se sramovali vnebovpijočega ropa, ga še proslavljajo, se ž njim celo ošabno ponašajo. O hinavstvo! Kako daleč se bo še zmotil zaslepljeni človeški duh!

Venti settembre! Res pomenljiv dan. Italija je odslej zedinjena. Je-li pa s tem srečna? Ah, ne. Nikdar se po Laškem ni prelilo toliko britkih solz, kakor v teh 25 letih; uboštvo, nepopisna bēda še ni nikoli tako trpinčila zapuščenega ljudstva. Na severu in jugu je vzdignil že večkrat v tej dobi sicer mirni in krotki kmetič orožje s tresočo se, žuljavo roko, da bi si olajšal neznosna bremena. Kri je že potokoma tekla; pač strašno znamenje, da zedinjena Italija ni srečna. Poleg gmotnega propada pa še npravstveni, moralni polom! Šole so brez Boga, mladina brez vere, brez poštenja, brez čednosti, brez upanja boljše bodočnosti. Dolgotrajne, pohujšljive tožbe so pokazale, da celó zapriseženi uradniki krusijo in teptajo svete pravice. Nesrečni narod, kojemu je naložilo 25 let tak mučen križ, da mora ihteti sedaj v groznem trpljenju!

Venti settembre! pomenljiv tudi za papeža. Zgubili so svojo krasno in bogato državo, postali so žrtev pohlepne krivice. Ubogi jetnik so oni, oni, ki rosijo na celo človeštvo blagodejno svobodo, ki so njen varuh in pokrovitelj. Toda s tem svoje svetovne veljave nikakor niso zgubili. Nasprotno. V temni dobi zadnjih 25 let je dospela papeževa moč na vrhunec; kojega še nikoli ni dosegla. Papež so kljub zakletim sovražnikom prvi vladar na svetu, oče, kateremu se brezpogojno po-

korijo in z neomejeno ljubeznijo klanjajo milijoni zvestih otrok. Kje je kak cesar ali kralj, ki bi se meril s papežem v duševnih močéh? Ni ga pod solncem. Bog ne zapusti poglavarja sv. cerkve. On ga poveljuje tudi v trpljenju in poniževanju; On bo, kakor je to že večkrat storil, tudi sedaj pogreznil njihove sovražnike v prah in pepel, in na razvalinah se bo dvignil presvetli prestol velečastno ustalega papeštva.

Venti settembre! Neverniki se radujejo — v krivici, kakor se je nekđaj Nabuhodonosor; mi pa bomo molili za sv. očeta. To je orožje, ki razdrobi tudi najhujše verige vsakega sovražnika. V Rimu so postavili bronast spomenik Garibaldiju in Kavurju, in s tem povzdigujejo ona dva moža, ki sta največ storila za propad in trpljenje sv. očeta; ona sta splela papežu trnjevo krono. Rimski odlični list »La vera Roma« pa tolaži katoliški svet ter lepo pravi: »Katoličani, molimo in delujmo, potem bodo prisijali zopet zlati časi! Ali takrat bomo iz Garibaldijevega spomenika vili velikanski zvon, ki bo donel od vzhoda do zahoda in glasno prepeval našo zmago«. — V to pomozí Bog, daj milo nebó, da bi se le kmalu zgodilo!

Novi „kmečki prijatelji“.

Slovenskim kmetom se vsiljuje zadnji čas neki spis z naslovom »Slovenskim kmetom v poduk in prevdarek, poleg dr. Ingwerja za Slovence priredil M. T.« Naše ubogo ljudstvo ima malo prijateljev, ki bi se hoteli zanj potegovati bodisi z besedo, bodisi s pesom; zato vsacega z veseljem pozdravljamo, ki se postavi z nami vred v bran nasproti mnogobrojnim nasprotnikom kmečkega ljudstva. Ali tega novega prijatelja se ne veselimo in se ne moremo veseliti, ker ni pravi prijatelj, in zato danes kličemo našemu dobremu kmečkemu ljudstvu: Prijatelji, varujte se krivih prerokov!

Omenjena knjižica je socijalistična, ter sestavljena po govorih nekega Ingwerja. Kdo pa je Ingwer, da hoče kmete podučevati? Ali je kmet? Ne! Ali je rokodelec? Ne! Pred kratkim je bil Ingwer v raznih mestih koroške dežele ter je tam oznanjeval nove socijalistične nauke. Kmalu na to so imeli v Celovcu pekarski pomočniki zborovanje, pri katerem je predsednik rekel: »Prijatelji, delavci, ne pustimo se voditi od žida, ki nikdar delal ni, in ne ve, kaj je delo!« Prav je govoril vrlí delavec! Kmetje, storite tudi vi tako in ne pustite se voditi od žida, ki nikdar delal ni, ter ne verjamite njegovim besedam. Žid in socijalisti, ki stojé za njim, ne vedó, kako se seje in žanje, oni ne vedó, kako se živina redi in vinogradi obdelujejo, oni ne vedó, koliko skrbí delajo kmetom nemarni posli, oni ne vedó, koliko